

STUDENTENVISIE OP HET SPORTDECREET

Standpunt voorbereid door de werkgroep sociaal en unaniem goedgekeurd op de AV van 30 oktober 2008.

1. INLEIDING

VVS vindt het erg positief dat sport door en voor studenten sterk wordt gestimuleerd en de overheid stimulansen geeft tot professionalisering en actualisering van het sportbeleid ten aanzien van studenten. Sport is immers een gezonde manier om te ontspannen tijdens de stresserende studieactiviteiten. Bovendien is sport bij uitstek ook een sociale aangelegenheid. Het bevordert de sociale cohesie onder studenten van divers pluimage en heeft een gunstige invloed op het algemeen welbevinden van de student. Op die manier draagt een sportaanbod voor studenten onrechtstreeks ook bij tot succes in de studies.

Wel betreuren we dat dit ontwerpdecreet voor de subsidiëring van het sportaanbod van studentensportvoorzieningen van universiteiten en hogescholen en voor de subsidiëring van een Vlaamse overkoepelende studentensportvereniging niet vooraf werd overlegd met de officiële en representatieve studentenkoepelvereniging VVS.

VVS heeft nochtans enkele fundamentele bemerkingen. We hopen dat daarmee toch nog rekening kan gehouden worden en het decreet nog in de goede richting wordt aangepast.

2. FUNDAMENTELE OPMERKINGEN

2.1. BETROKKENHEID STUDENTENVOORZIENINGEN

Studentenvoorzieningen aan hogescholen en universiteiten worden gesubsidieerd door de overheid om een bijdrage te leveren tot de democratisering van het hoger onderwijs en de randvoorwaarden bij het studeren te verbeteren voor alle studenten. Omdat sporten een belangrijke bezigheid is die bij de volledige bevolking, maar zeker ook bij jonge mensen verder moet gepromoot en ondersteund worden, kan het niet verwonderen dat sport ook een belangrijk werkveld is van de studentenvoorzieningen. In de lijst met werkvelden uit het decreet van 30 april 2004 betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen van de Vlaamse Gemeenschap werd sport expliciet opgenomen. De studentenvoorzieningen kunnen initiatieven ondersteunen op sportief en cultureel vlak, bij voorkeur via de ondersteuning van studentenorganisaties. Verder bepaalde het decreet van 2004 ook dat studentenvoorzieningen instaan voor de ondersteuning van studentenorganisaties die actief zijn op academisch, sociaal, sportief of cultureel gebied. Ook al voor dat decreet namen studentenvoorzieningen recreatieve en participatieve sportinitiatieven, organiseerden ze sportcompetities, stonden ze in voor reductie bij sportactiviteiten...

Daarom verwondert het des te meer dat studentenvoorzieningen niet duidelijk worden benoemd en betrokken in het decreet. Het is belangrijk dat het sportaanbod naar studenten wordt uitgebreid en dat er een beter gecoördineerd sportbeleid komt ten aanzien van hen. Het decreet spreekt echter enkel van associaties en hun partnerinstellingen (hogescholen en universiteiten). De studentenvoorzieningen zijn aan de universiteiten echter aparte diensten en aan de hogescholen hebben ze zelfs een aparte rechtspersoon (vzw).

De inspanningen van de sociale sector voor toegankelijke sportactiviteiten en het ondersteunen van studentensport worden door het voorliggende decreet wat ondergewaardeerd. Indien de nieuwe sportinitiatieven die het decreet voor ogen heeft volledig naast de bestaande worden ingericht en de bestaande aanbieders bij het uittekenen van het beleid niet structureel worden betrokken, mist men heel wat kansen inzake coördinatie, afstemming en coherentie.

2.2. ASSOCIATIELOGICA VERSUS REGIONALE REALITEIT

Het studentensportdecreet is volledig geschoeid op associatieleest. De extra middelen die uitgetrokken worden voor het studentensportbeleid, worden niet toegekend aan de studentenvoorzieningen, noch aan de afzonderlijke universiteiten en hogescholen, maar wel aan de associaties. VVS ontkent niet dat deze een nieuwe realiteit zijn in het hoger onderwijslandschap, maar vraagt zich af of ze wel het meest aangewezen niveau zijn om een sportbeleid gestalte te geven en om de middelen te alloceren.

Studentensportbeleid heeft enerzijds een competitief en anderzijds een recreatief aspect. Het lijkt ons logisch dat het competitieve luik wordt uitgebouwd in nauwe samenwerking met de faculteiten en departementen lichamelijke opvoeding en bewegingswetenschappen in de omgeving. Deze zijn ook cruciaal als het gaat over sportinfrastructuur.

Sportinfrastructuur is echter bij uitstek iets sterk plaatsgebonden. De associaties zijn evenwel niet allemaal regionaal. Er zijn er ook die geografisch gezien eerder grillig zijn gevormd en versnipperd zijn over gans Vlaanderen. De

sportinfrastructuur is echter niet op al deze campussen even sterk uitgebouwd. Omwille van de grote spreiding, stelt zich de vraag of het sportaanbod via de associaties wel kan worden gegarandeerd voor alle studenten op alle campussen.

Niet voor niets zijn de studentenvoorzieningen, die begin jaren negentig ook werden opgericht en gesubsidieerd aan de hogescholen, spontaan op regionale basis gaan samenwerken, om op die manier zoveel mogelijk schaalvoordeel te realiseren. De studentenvoorzieningen begrepen al snel dat wanneer ze allemaal op eigen houtje binnen dezelfde werkvelden een eigen dienstverlening zouden uitbouwen, dit zou leiden tot een parallel aanbod, waarbij de verschillen in dienstverlening en prijs naar de studenten onbegrijpelijk en zelfs onrechtvaardig zouden overkomen. Het dubbel aanbod betekent ook dat overal het warm water opnieuw moet uitgevonden worden. Het niet benutten van schaalvoordelen brengt niet alleen een verspilling van energie en middelen, het zorgt er bovendien voor dat men kansen tot verdere specialisatie onbenut moet laten. Een dergelijke versnippering is inefficiënt voor de overheid en weinig effectief voor de student. Er werden daarom afspraken gemaakt en akkoorden gesloten met de universitaire studentenvoorzieningen voor het gezamenlijk gebruik van sporthal, sportvelden, zwembaden en dergelijke meer. Er werden ook gezamenlijke projecten en initiatieven opgestart.

De vorming van de associaties heeft deze regionale samenwerkingslogica doorkruist. Op een aantal plaatsen bracht dit een achteruitgang voor de student. Op plaatsen waar bepaalde hogescholen de beslissing namen om niet toe te treden tot de regionale associatie, kwam de samenwerking tussen de studentenvoorzieningen ook sterk onder druk te staan. De onderlinge akkoorden en de financiële afspraken werden herbekeken. Voor studenten uit de 'onwillige instellingen' van een andere associatie werden de prijzen in restaurants, sportvoorzieningen en dergelijke naar boven toe bijgesteld. Voor studenten was het weinig begrijpelijk dat ze van de ene op de andere dag aanzienlijk meer moesten betalen voor een zwembeurt. En zeker dat die hen heel wat meer kostte dan hun lief of kotgenoten die toevallig aan een andere hogeschool of unief waren ingeschreven in de zelfde stad.

VVS vreest dat een strikte associatielogica voor het sportbeleid deze tendens verder zal versterken. We vragen om in het studentensportdecreet meer rekening te houden met de plaatsgebondenheid en regionale logica.

2.3. STUDENTENBETROKKENHEID

Het decreet studentenvoorzieningen van 2004 schreef niet toevallig voor dat initiatieven op cultureel en sportief vlak best gebeuren via de ondersteuning van studentenorganisaties, uiteraard omdat sportinitiatieven die georganiseerd worden door studenten een veel uitgesprokener sociaal en ontmoetingsaspect hebben. Studentenbetrokkenheid en -initiatief inzake sportactiviteiten zorgt er ook voor dat deze beter zijn afgesteld op de doelgroep. Studenten weten immers veel juist in te schatten wat hun collega's zal aanspreken. Het laat de studentenpopulatie op studentikoze wijze kennis maken met uiteenlopende sporten. Studenten die zelf sportactiviteiten op touw zetten, zijn veel beter geplaatst om ook hun medestudenten mee te slepen in sportieve ontspanning en te verleiden tot regelmatig sporten. Het zelfinitiatief van studenten is de meest doelmatige manier om de drempel naar het sporten te verlagen. Om die reden vindt VVS zelfs dat op termijn de volledige bevoegdheid van studentenvoorzieningen op sportief en cultureel gebied (dwz de organisatie, niet zozeer de infrastructuur) zou kunnen worden overgeheveld naar de studentenvertegenwoordiging (voorzien van een bijhorend budget).

VVS vindt dat het studenteninitiatief en de studentbetrokkenheid onvoldoende aan bod komen in het studentensportdecreet. Als het daadwerkelijk de bedoeling is om meer studenten aan het sporten te krijgen, dan worden hier kansen gemist. We vragen om de studenteninitiatieven een duidelijker plaats te geven en de inspraak beter te regelen.

Ook inzake studentenparticipatie valt er wat aan te merken op de besluitvormingsstructuur die voor het sportbeleid wordt opgezet. Zo valt ons op dat het beleid volledig wordt uitgetekend door het overlegplatform binnen de associatie, maar dat studenteninspraak hierin niet verzekerd is. De studenten worden verbannen naar de sportraad, die slechts een adviserende bevoegdheid heeft. Studenten willen echter niet alleen meepraten, maar ook mee beslissen. Studenten willen mee de krijtlijnen uitzetten en zich niet langer beperken tot bijsturen en kanttekeningen maken. Ook wat dat betreft is het jammer dat de studentenvoorzieningen niet meer betrokken worden. Hierin hebben de studenten immers de helft van de stemmen in de bestuursorganen (toch in het geval van hogeschoolvoorzieningen). In de associaties is de studenteninspraak nog redelijk pril en voor het bestuur vaak ook minder een evidentie. Het nieuwe decreet heeft daarom duidelijk nood aan participatieversterkende bepalingen.

3. CONCRETE WIJZIGINGEN

De concrete voorstellen tot wijziging komen overeen met de artikels van het *ontwerp van decreet houdende de toekenning van subsidies voor de uitbouw, de coördinatie en de promotie van het sportaanbod van de studentensportvoorzieningen van de Vlaamse universiteiten en hogescholen en de erkenning en subsidiëring van een Vlaamse overkoepelende studentensportvereniging*.

3.1. STUDENTENVOORZIENINGEN

Er is nood aan een sterkere betrokkenheid van de studentenvoorzieningen.

- De samenstelling van het overlegplatform, dat instaat voor het uittekenen van het sportbeleidsplan, moet decretaal zo worden bepaald dat het minstens voor één derde bestaat uit vertegenwoordigers van de studentenvoorzieningen. (*artikel 6*)

3.2. REGIONALE GARANTIES

We vragen dat er meer garanties worden ingeschreven opdat het verbrede sportaanbod ook toegankelijk wordt voor studenten uit andere associaties in de regio.

- Het sportbeleidsplan van de associatie moet daarom ook een hoofdstuk bevatten met de expliciete beleidsmaatregelen met betrekking tot samenwerking met de andere hoger onderwijsinstellingen én hun studentenvoorzieningen in de regio (of regio's indien de associatie in meerdere regio's actief is). (*artikel 9*)
- Een belangrijke toe te voegen subsidiëringsvoorwaarde voor de studentensportvoorzieningen van de associatie moet de toegankelijkheid van de voorzieningen worden voor studenten uit andere hoger onderwijsinstellingen aanwezig in de regio en dat onder dezelfde voorwaarden. (*artikel 5*)
- Eveneens een belangrijke, maar tot nu toe ontbrekende subsidiëringsvoorwaarde voor studentensportvoorzieningen van de associatie, is de garantie op een verbeterd sportaanbod voor studenten op alle campussen, ook de meest afgelegen. (*artikel 5*)

3.3. STUDENTENINSPRAAK EN INITIATIEF

Studenteninspraak moet duidelijk worden versterkt. De meerwaarde van een paritair samengestelde sportraad met louter adviesbevoegdheid tegenover een overlegplatform dat het sportbeleidsplan uitschrijft, maar geen studenten telt, is ons zoek. We denken dat de studentenbetrokkenheid groter wordt wanneer de studentenvertegenwoordigers rechtstreeks inspraak krijgen bij het schrijven van het beleidsplan. Dat impliceert een verzekerde studentenaanwezigheid in het overlegplatform dat binnen de associatie het sportbeleid uittekent.

- De sportraad en het overlegplatform moeten worden samengesmolten tot één orgaan dat instaat voor het uitschrijven van het sportbeleidsplan, maar ook voor de coördinatie van het sporttechnische, sportpromotionele en administratieve beleid van de studentensportvoorzieningen. (*artikel 2, 7° en artikel 6*)
- In het overlegplatform moeten de studenten minstens één derde van de effectieve stemmen krijgen. Dat moet decretaal worden opgelegd. (ook de één derde studentenvoorzieningen, zie hoger) (*artikel 6*)
- In subsidiëringsvoorwaarden (en/of procedure) voor de studentensportvoorzieningen van de associatie moet als bijkomende voorwaarde het volgende worden opgenomen: de studenteninspraak en het betrekken van studentensportinitiatieven. (*artikel 5*)
- In het sportbeleidsplan van de associatie moet een hoofdstuk worden toegevoegd met de expliciete beleidsmaatregelen tot het bevorderen en ondersteunen van studenteninitiatief inzake sportactiviteiten. (*artikel 9*)

Wat ons opvalt, is dat er niets is geregeld inzake de samenstelling van de Vlaamse overkoepelende studentensportvereniging. De bestaande vereniging VSSF, die men met dit decreet terug wil opvissen, blijkt in de praktijk minder dan één derde studentenvertegenwoordigers te tellen. De statuten melden het streven naar een studentenvertegenwoordiging van één derde in de raad van bestuur. Voor een *studentensportvereniging* vinden we dat wel heel erg mag. Hier zijn veel duidelijkere garanties nodig, die decretaal moeten verankerd worden.

- In artikel 14, dat de erkenningsvoorwaarden bevat voor de overkoepelende studentensportvereniging, moet als voorwaarde worden opgenomen dat de raad van bestuur minstens uit de helft studenten bestaat. (*artikel 14*)
- In het sportbeleidsplan, dat een subsidiëringsvoorwaarde vormt voor de overkoepelende studentensportvereniging, moet een apart hoofdstuk worden toegevoegd met de expliciete beleidsmaatregelen met betrekking tot het bevorderen en ondersteunen van studenteninitiatief inzake sportactiviteiten. (*artikel 17*)